

ІСТОРІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>Для всіх</i>
Спеціальність	<i>Для всіх</i>
Освітня програма	<i>Для всіх</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1курс, осінній / весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>2 кредити ЄКТС/ 60 год (Лекційні заняття – 16 год., семінарські заняття -14 год., СР-30 год)</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>залік, модульна контрольна робота</i>
Розклад занять	<i>Лекції (один раз на два тижні,), Семінарські заняття (один раз на два тижні після лекції)</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Відповідальний за силабус: доц., канд. іст. наук. Перга Юрій Миколайович perga.iurii@lkl.kpi.ua Лектори, семінарські: НПП кафедри історії, ФСП https://history.kpi.ua/departament/academic-staff/</i>
Розміщення курсу	<i>Курси розміщені на дистанційній платформі «Сікорський» із застосуванням платформ Google classroom, тощо (для кожного факультету окремо)</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Історичні дисципліни надзвичайно важливі процесі підготовки фахівців широкого профілю, основою для національно-патріотичного виховання молоді та базою для формування повноцінного громадянина України. В першу чергу дисципліна має навчити студентів використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Історії державного управління у Україні» є історія розвитку та становлення державних інституцій, органів управління місцевого та загальнодержавного характеру, норми суспільно-правових відносин в різні часові проміжки української історії.

Мета вивчення навчальна дисципліна – є навчити студентів використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства

Відповідно до освітньо-професійних програм (ОПП) першого «бакалаврського» рівня вищої освіти після вивчення дисципліни студенти мають набути наступних **компетентностей**, таких як:

- здатність діяти на основі етичних міркувань (моральні цінності, повага до історичної правди, патріотизм;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу історичних процесів;
- здатність до збереження та примноження національних цінностей, усвідомлення національної ідентичності;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій;
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

В результаті засвоєння навчальної дисципліни студенти мають продемонструвати **програмні результати навчання** у відповідності до матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами конкретної освітньої програми, таким як:

- володіти логікою та методологією наукового пізнання, що ґрунтується на розумінні сучасного стану і методології предметної області;
- розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- розуміння *спеціальності/галузі знань* як складника сучасних науки і техніки, її місця у розвитку інженерії, української держави та загальносвітової культури.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

В структурно-логічних схемах освітньо-професійних програм підготовки фахівця першого (бакалаврського) рівня вищої освіти навчальна дисципліна «Історія державного управління в Україні» входить до переліку нормативних дисциплін, спрямованих на формування загальних компетентностей фахівця.

Пререквізити – навчальна дисципліна викладається в 1-му (2-му) семестрі 1-го курсу навчання з усіх ОПП першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та не залежить від інших навчальних дисциплін в структурно-логічній схемі освітньої програми. Основою вивчення навчальної дисципліни є базові знання які студенти набувають у середній школі зі всесвітньої історії, України та інших дисциплін.

Постреквізити - дана навчальна дисципліна формує навички / здатність у студентів зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області відповідної ОПП першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1 Виникнення та розвиток Української держави та системи управління в період IX ст. до н.е. – початок XX ст.

Тема 1.1. Вступ. Предмет та завдання курсу. Державне управління в період державних утворень Стародавнього світу, Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.

Тема 1.2. Державне управління під час польсько-Литовської доби на території України.

Тема 1.3. Організація державної влади та козацького самоврядування на Запорозькій Січі та в часи Гетьманату.

Тема 1.4. Державницька думка в Україні в XIX – на початку XX ст.

Розділ 2. Державне будівництво і управління в Україні 1917– 2022 рр.

Тема 2.1. Відродження Української національної держави (1917–1921 рр.). Роль і місце УНР, ЦР, Директорії в формуванні центральних, регіональних та місцевих органів влади

Тема 2.2. Радянська модель побудови держави та створення органів управління. Втілення цієї моделі на практиці в Україні 1918–1945 рр.

Тема 2.3. Республіканські структури УРСР в повоєнний період та умовах пошуку оптимальної моделі побудови Української держави (1945–1991 рр.).

Тема 2.4. Формування органів державної влади та управління в умовах проголошення України незалежною державою.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Для підготовки до лекційних, семінарських занять, модульної контрольної роботи (складається із двох частин), самостійної роботи тощо використовується базова та додаткова література (надалі – література), а також рекомендовані історичні джерела. Література, яку треба використовувати для опанування дисципліни, опрацьовується студентами самостійно із застосуванням інтернет-ресурсів, Google classroom. В умовах дистанційного навчання можна готуватись за допомогою розміщеної в е-виді літературою в Google classroom з навчальної дисципліни.

4.1 Базова

1. Перга, Ю. М. Історія державного управління в Україні. Конспект лекцій [Електронний ресурс]: навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування / Ю. М. Перга ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 55 с.
2. Історія державного управління [Текст] / кол. авт. ; за заг. ред. чл.- кор. НАН України, проф. В. С. Загорського, проф. О. Я. Красівського, доц. О. Ю. Мороза. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2018. 368 с.
3. Теорія та історія державного управління: конспект лекцій. Модуль I і II / Укладачі А.Л. Помаза-Пономаренко, О.І. Крюков. Х. : НУЦЗУ, 2016. 40 с.
4. Історія держави і права України: підручник. / В.М. Іванов Київ: КУП НАНУ, 2013. 892с.
5. Історія держави і права України: підручник / [О. М. Бандурка, М. Ю. Бурдін, О. А. Гавриленко та ін.], за заг. ред. О. М. Бандурки; МВС України, Харків, 2019. 448 с.

4.2. Додаткова

1. Білоконь М. В. Органи державного управління та місцеве самоврядування в Російській імперії у другій половині XIX ст.(на матеріалах Лівобережної України): історико-правове дослідження. Автореферат дис.... канд. юр. наук. Київ: 2002. 200 с.
2. Бойко О.Д. Історія України: Навчальний посібник. 3-тє видання, виправлене, доповнене. Київ: Академвидав., 2012. 320
3. Бойко О.Д. Україна: від путчу до Пущі (серпень-грудень 1991 р.). Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2006. 224 с.
4. Войтович Р. Модернізація державного управління в умовах глобальної інтеграції. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2013. Вип. 2. с.14–23.
5. Дігтяр П.А. Історія держави і права України. Київ: 2000. 212 с.
6. Єрмолаєв В.М., Козаченко А.І. Органи влади і управління української держави (XVII-XVIIIст.). Харків, 2002. 176 с.

7. Іванов В. М. Історія держави і права України. Київ, 2013. 264 с.
8. Іванов В.М. Історія держави і права України. Київ: «Атіка», 2007. 728 с.
9. Іншин М. І. Історія виникнення, розвитку та формування державної служби в Україні. *Юридична наука і практика*. 2011. Вип. 2. С. 4–9.
10. Історія державного управління / наук. редкол.: А. М. Михненко [та ін.]. 2011. 787 с.
11. Історія державного управління / за заг. ред. чл.-кор. НАН України, проф. В. С. Загорського, проф. О. Я. Красівського, доц. О. Ю. Мороза; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2018. 366 с.
12. Калініченко В.В., Рибалка І.К. Історія України. Частина III: 1917–2003рр.: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2004. 342 с.
13. Кобилецький М.М. Утворення ЗУНР, її державний механізм та діяльність (1918–1923 рр.) (Doctoral dissertation, Львів: Львівський державний університет ім. Івана Франка). Львів: 1998. 204 с.
14. Кормич Л.І., Багацький В.В. Історія України від найдавніших часів до 21 ст. Харків: «Одісей», 2008. 256 с.
15. Кульчицький В.С., Тищик Б.Й. Історія держави і права України: навч. посіб. Київ: Атіка, 2006. 296 с.
16. Мельниченко О. А. Антикризова політика держави: сутність та пріоритетні напрями. *Теорія та практика державного управління*. 2015. Вип. 2. С. 17–24.

4.3. Рекомендовані джерела:

1. Закон України «Про місцеве самоврядування України». Режим доступу: <http://surl.li/sutebm>
2. Закон України «Про місцеві державні адміністрації». Режим доступу: <http://surl.li/ahajiu>
3. Історія державної служби в Україні : у 5 т. / відп. ред. Т. В. Мотренко, В. А. Смолій; упоряд.: А. М. Бега, Г. В. Боряк (кер. кол. упоряд.), Л. Я. Демченко та ін. Головне управління державної служби України; НАН України. Інститут історії України. Київ: Ніка-Центр, 2009. Т. 5 : Документи і матеріали. Книга 2. 1991–2009. 636 с.
4. Історія України від найдавніших часів до сьогодення: збірник док. і матеріалів / за заг. ред. А.П. Коцура, Н. В. Терес. Київ, Чернівці. Книга XXI, 2008. 1100 с.
5. Історія України: джерельний літопис. Київ: КВІЦ, 2012. 832 с.
6. Історія України: Хрестоматія: у 2-х ч. Вид. 2-ге перероб. і доп. / Упор. С. М. Клапчук (керівник), Б. І. Білик, Ю. А. Горбань та ін. Київ: ІЗМН, 1996. Ч. 1. 372 с.; Ч. 2. 336 с.
7. Хрестоматія історії і права України. За ред. В.Д. Гончаренка. Київ: 2000. 550 с.

4.4 Інформаційні ресурси

1. Верховна рада України. Режим доступу: rada.gov.ua
2. Електронний архів КПП. Режим доступу: <http://ela.kpi.ua>
3. Інститут історії України. Режим доступу: <http://history.org.ua>
4. Національна бібліотека України. Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>
5. Національна історична бібліотека України. Режим доступу: <http://nibu.kiev.ua>

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Для вивчення дисципліни заплановано проведення 8 лекційних та 7 семінарських занять, під час яких заплановано виконання модульної контрольної роботи (дві частини).

Під час вивчення навчального матеріалу застосовуються наступні **методи навчання**:

Метод навчання	Рекомендовано при проведенні занять	
	Лекційних	Лекційних
Пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний	+	+

Метод навчання	Рекомендовано при проведенні занять	
	Лекційних	Лекційних
Відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо)		
Словесний метод (лекція, бесіда, інструктаж тощо)	+	+
Наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій)	+	+
Дискусійний метод	+	+
Ділова гра, як метод активного творчого навчання		+
Частково-пошуковий, або евристичний, метод Організація активного пошуку рішення поставлених пізнавальних завдань		+
Метод проблемного викладу До викладу матеріалу: ставиться проблема - формується завдання на основі різних джерел і засобів .На занятті розглядається спосіб рішення задачі.		+

Відповідність методів навчання та оцінювання відображені в рейтинговій системі оцінювання, яка передбачає: експрес-контрольні, модульна контрольна робота та підсумковий залік.

Нижче наведено розподіл аудиторних годин за темами курсу, календарний план їх проведення, контрольні заходи та система оцінювання (в таблиці застосовані наступні скорочення: Л.- лекція, С. – семінар, МКР – модульна контрольна робота).

Назви розділів і тем	Лекція		Семінар		Опис занять	Контрольні заходи
	Год.	Тиж.	Год.	Тиж.		
Розділ 1. Виникнення та розвиток Української держави та системи управління в період IX ст. до н.е. – початок XX ст.						
Тема 1.1. Вступ. Предмет та завдання курсу. Державне управління в період державних утворень Стародавнього світу, Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.	2	1	2	2	Л.1. Вступ. Предмет та завдання курсу. Державне управління в період державних утворень Стародавнього світу, Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.	Робота на семінарі №1.
					С.1. Державне управління в у період Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.	
Тема 1.2. Державне управління в період польсько-литовської доби.	2	3	2	4	Л.2. Державне управління в період польсько-литовської доби.	Робота на семінарі № 2.
					С.2. Структура української держави у Польсько-Литовську добу.	
Тема 1.3. Організація державної влади та козацького самоврядування на Запорозькій Січі та в часи Гетьманату.		5	2	6	Л.3. Організація державної влади та козацького самоврядування на Запорозькій Січі та в часи Гетьманату.	Робота на семінарі № 3.

Назви розділів і тем	Лекція		Семинар		Опис занять	Контрольні заходи
	Год.	Тижд.	Год.	Тижд.		
					С.3. Козацьке самоврядування в Запорозькій Січі. Державне управління в Українській гетьманській державі Б. Хмельницького, періоду «Руїни» та правління І. Мазепи.	
Тема 1.4. Державницька думка в Україні в ХІХ – на початку ХХ ст.	2	7	1	8	Л.4. Державницька думка в Україні в ХІХ – на початку ХХ ст.	Робота на семінарі № 4.
<i>Модульна контрольна робота за розділом 1.</i>			1		С.4. Адміністративно-територіальний устрій та державне управління на українських землях у складі Російської та Австро-Угорської імперій ХІХ – початок ХХ ст.	МКР 1.1.
Разом за розділом 1	8		8			
Розділ 2. Державне будівництво і управління в Україні 1917– 2022 рр.						
Тема 2.1. Відродження Української національної держави (1917–1921 рр.). Роль і місце УНР, ЦР, Директорії в формуванні центральних, регіональних та місцевих органів влади.	2	9	2	10	Л.5. Відродження Української національної держави (1917–1921 рр.). Роль і місце УНР, ЦР, Директорії в формуванні центральних, регіональних та місцевих органів влади. С.5. Державне управління в Україні в період Центральної Ради, період Гетьманату та Директорії (1917–1920 рр.).	Робота на семінарі №5.
Тема 2.2. Радянська модель побудови держави та створення органів управління. Втілення цієї моделі на практиці в Україні 1918–1945 рр.	2	11	2	12	Л.6.Радянська модель побудови держави та створення органів управління. Втілення цієї моделі на практиці в Україні 1918–1945 рр. С.6. Державне управління в період встановлення та зміцнення радянської влади в Україні та на українських територіях у складі інших держав у 1917– 1945 рр.	Робота на семінарі №6.
Тема 2.3. Республіканські структури УРСР в повоєнний період та умовах пошуку оптимальної моделі	2	13	1	14	Л.7.Республіканські структури УРСР в повоєнний період та умовах пошуку оптимальної моделі	Робота на семінарі №6.

Назви розділів і тем	Лекція		Семінар		Опис занять	Контрольні заходи
	Год.	Тиж.	Год.	Тиж.		
побудови Української держави (1945–1991 рр.).					побудови Української держави (1945–1991 рр.).	
<i>Модульна контрольна робота за розділом 2.</i>			1		С.7. Республіканські структури УРСР в період 1945– 1991 рр. та органи державного управління в незалежній Україні.	МКР 1.2.
Тема 2.4. Формування органів державної влади та управління в умовах проголошення України незалежною державою.	2	15			Л.8. Формування органів державної влади та управління в умовах проголошення України незалежною державою.	
Разом за розділом 3	8		6			
Залік					За графіком	
Разом	16		14			

5.1. Лекційні заняття

На лекціях викладач розповідатиме про закономірності та основні тенденції становлення та розвитку органів управління держави, нормативно-правових актів та диференціації суспільства за різними ознаками.

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань
1	Вступ. Предмет та завдання курсу. Державне управління в період державних утворень Стародавнього світу, Київської Русі та Галицько-Волинського князівства. - Предмет і завдання дисципліни. - Особливості державного управління в Кімерії, Скіфському царстві, Сарматській державі і античних містах північного Причорномор'я. - Система управління в період Русі (IX – XIV ст.). Завдання на СРС - Державне управління у готських племен. - Державотворчі процеси у давніх слов'ян. Додаткова література: - Історія державного управління / наук. редкол.: А. М. Михненко [та ін.]. 2011. 787 с. - Історія державного управління / за заг. ред. чл.-кор. НАН України, проф. В. С. Загорського, проф. О. Я. Красівського, доц. О. Ю. Мороза; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2018. 366 с.
2	Статус України та органи її державної влади і управління в польсько-литовський період - Організація державної влади в період перебування в складі Литви. - Докорінні зміни системи управління в українських землях в період польського панування. - Литовські статuti Завдання на СРС - Магдебурзьке право. - Структура населення та суспільні стани в період польсько-литовського панування - Люблінська унія. Утворення Речі Посполитої.

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань
	<u>Додаткова література:</u> • Історія державного управління / наук. редкол.: А. М. Михненко [та ін.]. 2011. 787 с. • Історія державного управління / за заг. ред. чл.-кор. НАН України, проф. В. С. Загорського, проф. О. Я. Красівського, доц. О. Ю. Мороза; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2018. 366 с.
3	Організація державної влади та козацького самоврядування на Запорозькій Січі та в часи Гетьманства. 1. Запорізька січ 2. Гетьманат 3. Судова система козацько-гетьманської держави Завдання на СРС • Структура населення та суспільні стани в період козацько-гетьманської держави • Конституція Пилипа Орлика <u>Додаткова література:</u> 1. Історія державного управління / наук. редкол.: А. М. Михненко [та ін.]. 2011. 787 с. 2. Історія державного управління / за заг. ред. чл.-кор. НАН України, проф. В. С. Загорського, проф. О. Я. Красівського, доц. О. Ю. Мороза; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2018. 366 с.
4	Державницька думка в Україні в XIX – на початку XX ст. • Реорганізація системи управління після ліквідації Гетьманщини в Російській імперії. • Реформи в Російській імперії 1860-1870х рр. • Форми управління в західноукраїнських землях, що були у складі Австрійської імперії. • Участь українців в електоральних процесах Австро-Угорської імперії початку XX ст. Завдання на СРС • Реорганізація адміністративно-територіального устрою на Україні після ліквідації Гетьманщини та Запорозької Січі • Адміністративно-територіальний устрій Галичини, Північної Буковини та Закарпаття. Система державної влади та управління на західноукраїнських землях <u>Додаткова література:</u> 1. Історія державного управління / наук. редкол.: А. М. Михненко [та ін.]. 2011. 787 с. 2. Історія державного управління / за заг. ред. чл.-кор. НАН України, проф. В. С. Загорського, проф. О. Я. Красівського, доц. О. Ю. Мороза; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2018. 366 с.
5	Теорія і практична організації державного управління в УНР, УД і на території ЗУНР (1917-1920). 1. Діяльність Центральної Ради по відродженню української національної держави. 2. Директорія УНР. 3. Створення Української Держави П. Скоропадського та її теоретичні засади. 4. Національно – демократична концепція побудови ЗУНР.

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань
	Завдання на СРС - З'ясуйте причини розробки в працях В.Липинського класократичномонархічної моделі української держави та системи органів державного управління. - Анархістські утворення періоду Української революції. Додаткова література - Історія державного управління / наук. редкол.: А. М. Михненко [та ін.]. 2011. 787 с. - Історія державного управління / за заг. ред. чл.-кор. НАН України, проф. В. С. Загорського, проф. О. Я. Красівського, доц. О. Ю. Мороза; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2018. 366 с.
6	Радянська модель побудови держави та її органів центрального, регіонального і місцевого рівнів управління (1917–1945 рр.). - Форма і суть держави диктатури пролетаріату та її системи управління. - Реформації органів влади у відповідності до конституцій 1919, 1929, 1937 УРСР. - Державне управління на західноукраїнських землях у складі Польщі. - Організація державної влади на західноукраїнських землях у складі Чехословаччини. - Державне управління на українських землях у складі Румунії. Завдання на СРС - Проаналізуйте державне управління в період встановлення та зміцнення радянської влади в Україні (грудень 1917-1929рр.) - З'ясуйте причини перебудови державного апарату управління в Україні у зв'язку зі створенням СРСР. Додаткова література - Історія державного управління / наук. редкол.: А. М. Михненко [та ін.]. 2011. 787 с. - Історія державного управління / за заг. ред. чл.-кор. НАН України, проф. В. С. Загорського, проф. О. Я. Красівського, доц. О. Ю. Мороза; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2018. 366 с.
7	Республіканські структури УРСР в повоєнний період та в умовах поглиблення кризи радянської системи часів «перебудови» (1945-1991 рр.). - Централізація влади в Україні державного будівництва, адміністративнотериторіальних реформацій та періодів їх лібералізації. - Система державного управління в період 70-80 тх рр. ХХ ст. - Конституція УРСР 1978 р. Завдання на СРС - Охарактеризуйте обставини, в яких відбувалась «перебудова» в УРСР в др. половині 80-х років. - Дисидентський рух в Україні: характеристика і персоналії. - Діяльність правозахисних організацій в УРСР. Додаткова література - Історія державного управління / наук. редкол.: А. М. Михненко [та ін.]. 2011. 787 с. - Історія державного управління / за заг. ред. чл.-кор. НАН України, проф. В. С. Загорського, проф. О. Я. Красівського, доц. О. Ю. Мороза; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2018. 366 с.
8	Формування і діяльність органів державної влади та управління в умовах суверенної України.

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань
	1. Проголошення суверенітету України та формування нової системи влади. 2. Характеристика вищих органів управління і судової системи. 3. Конституційний процес і його вплив на розвиток держави, залучення громадян до управлінських функцій. Завдання на СРС • Характеристика системи управління в незалежній Українській державі (1991-2014 рр.). • З'ясуйте причини подальшої трансформації державної влади і місцевого самоврядування, закріплення основних принципів їх діяльності в Конституції України 1996, 2004, 2014 рр.. Додаткова література 1. Історія державного управління / наук. редкол.: А. М. Михненко [та ін.]. 2011. 787 с. 2. Історія державного управління / за заг. ред. чл.-кор. НАН України, проф. В. С. Загорського, проф. О. Я. Красівського, доц. О. Ю. Мороза; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2018. 366 с.

5.2. Семінарські заняття

Семінарські заняття мають за мету сприяти поглибленому засвоєнню і закріпленню проблемних теоретичних питань навчальної дисципліни; сформувати у студентів вміння працювати з історичною, суспільно-політичною, науковою та навчально-методичною літературою, сприяти розвитку мовної культури, логічного мислення, загальної культури особистості з урахуванням спеціальності, обраної студентом, а також навичок готувати виступи, формулювати та відстоювати свою позицію, брати активну участь у дискусії, робити науково обґрунтовані оцінки досягненням минулого та сучасного рівня історико-культурного розвитку; узагальнювати, критично осмислювати та адекватно оцінювати нагромаджений в історії зарубіжний та вітчизняний історико-культурний досвід.

№з/п	Назва теми заняття
1	Державне управління в у період Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.
2	Структура української держави у Польсько-Литовську добу.
3	Козацьке самоврядування в Запорозькій Січі. Державне управління в Українській гетьманській державі Б. Хмельницького, періоду «Руїни» та правління І. Мазепи.
4	Адміністративно-територіальний устрій та державне управління на українських землях у складі Російської та Австро-Угорської імперій XIX – початок XX ст. <i>Модульна контрольна робота № 1.1</i>
5	Державне управління в Україні в період Центральної Ради, період Гетьманату та Директорії (1917–1920 рр.).
6	Державне управління в період встановлення та зміцнення радянської влади в Україні та на українських територіях у складі інших держав у 1917– 1945 рр.
7	Республіканські структури УРСР в період 1945– 1991 рр. та органи державного управління в незалежній Україні. <i>Модульна контрольна робота № 1.2</i>

Платформа дистанційного навчання:

Для кращого засвоєння матеріалу навчальної дисципліни в період дистанційної роботи, використовується електронна пошта, платформа дистанційного навчання «Сікорський» на основі системи Google Classroom та платформа для проведення онлайн-зустрічей Google Meet та ZOOM, за допомогою яких:

- спрощується розміщення методичних рекомендацій, навчальних матеріалів, літератури тощо;
- здійснюється зворотній зв'язок зі студентами щодо навчальних завдань та змісту навчальної дисципліни;
- перевіряються і оцінюються виконані завдання;
- ведеться облік виконання студентами плану навчальної дисципліни, дотримання графіку подання навчальних/індивідуальних завдань та їх оцінювання

6. Самостійна робота студентів

Самостійна робота передбачає: підготовку до лекцій та семінарських занять; до участі в обговоренні питань відповідної теми; самоконтроль набутих знань; опрацювання рекомендованих джерел та літератури; створення презентацій (за вимогою) для візуального супроводу доповіді; підготовку до виконання модульної контрольної роботи (передбачено три частини); заліку тощо.

6.1. Теми для самостійного опрацювання – не заплановані

6.2. Підготовка до лекційних та семінарських занять. Для підготовки до лекційних та семінарських занять студенту необхідно опрацювати заплановану базову та допоміжну літературу, рекомендовані джерела та підготувати матеріал для його обговорення на заняттях. На це студенту виділяється 22 годин СРС.

6.3. Модульна контрольна робота. На підготовку до МКР до кожної із двох частин відводиться по 2 години СРС. Перелік питань для підготовки до МКР надано у **Додатку Б**.

6.4. Залік. Залік проводиться в період семестрового контролю, на 16 тижні (заліковий тиждень). За результатами набраних рейтингових балів за семестр здобувач отримує залік без додаткових випробувань, якщо сума набраних балів не менша 60. Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингові бали від 40 до 59, або бажають підвищити свій результат – складають залікову контрольну роботу.

На підготовку до заліку відводиться 6 годин СР. Перелік питань для підготовки до заліку надано у **Додатку А**. В період дистанційного навчання залік може бути проведений згідно графіку занять за допомогою Google Classroom та платформи для проведення онлайн-зустрічей Google Meet та ZOOM.

Політика та контроль

1. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Студентам рекомендується дотримуватись правил відвідування занять, поведінки на них та підготовки до них

7.1. Заохочувальні та штрафні бали

Заохочувальні бали нараховуються за:	Штрафні бали нараховуються за:
участь у студентській науковій конференції, факультетській або університетській олімпіаді (не більше одного разу за семестр)	не готовність до роботи на семінарському занятті без поважних причин
відвідування музеїв і використання в роботі над курсом музейного матеріалу (не більше одного разу за семестр)	порушення термінів виконання завдань

Згідно п.2.7. Положення <https://osvita.kpi.ua/node/37> сума заохочувальних або штрафних балів не може перевищувати 10% рейтингової шкали.

7.2. Правила відвідування занять

Відвідування лекцій та семінарських занять, а також відсутність на них, не оцінюється. Однак, студентам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для підготовки доповідей на семінарські заняття. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність студента, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички.

7.3 Правила поведінки на заняттях

Опрацьовуючи навчальний матеріал навчальної дисципліни «Історія державного управління в Україні» студенти:

на лекціях: уважно слухають лектора та за потреби записують важливу інформацію, задають лектору уточнюючі запитання для отримання додаткової детальної інформації. Під час лекції допускається діалог між студентами і викладачем у формі питань і відповідей.

на семінарських заняттях роблять доповіді, демонструють презентації, висловлять власну думку з семінарських питань, беруть участь у дискусіях з проблемних питань курсу, виконують модульні контрольні роботи (МКР) із застосуванням платформи «Сікорський».

Робота студента на семінарських заняттях передбачає виголошення усних доповідей з певних питань семінару, доповнення доповідачів, участь у дискусіях й інтерактивних формах організації навчального заняття, надання відповідей на запитання, які були поставлені викладачем або студентами, виконання МКР.

Під час семінарських занять:

- студентам дозволяється користуватися власними письмовим нотатками й конспектами. При цьому варто намагатися доповідати, доповнювати, висловлювати думку в усній формі, а не зачитувати текст з аркуша паперу;
- викладач критично аналізує виголошені доповіді, коментує допущені помилки, відповідає на питання студентів, пояснює складні або дискусійні питання, модерує дискусію між студентами під час обговорення семінарських питань.

Під час пошуку інформації в мережі Інтернет рекомендується дотримуватися базових правил інформаційної гігієни, використовувати надійні й перевірені джерела інформації та критично ставитися до сумнівних джерел інформації.

На лекціях та семінарських заняттях допускається використання ноутбуків, планшетів, телефонів для реалізації навчальних цілей. Наприклад, проходження тесту на платформі «Сікорський», демонстрації презентації.

Тематика лекцій і семінарів висвітлена у робочій програмі дисципліни (силабусі), яка розміщена в Електронному кампусі, на вебсайті кафедри історії, платформі «Сікорський» (Moodle, Google Classroom).

7.4. Політика крайніх термінів та перескладань

Опрацьовування пропущеного лекційного матеріалу відбувається шляхом посиленої підготовки до семінарських занять. Пропущені семінарські заняття можна відпрацювати на консультаціях шляхом відповідей на питання пропущених семінарів. Для перескладання пропущених модульних контрольних робіт або інших пропущених заходів студенту потрібно звернутися до викладача, який організує перескладання та відпрацювання у визначений ним термін.

Здобувач, який виконав відповідні пропущені контрольні заходи та відповів на питання викладача, отримуватиме відповідні бали до рейтингу, залежно від якості відповідей та виконання завдання.

7.5. Політика університету

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: здійснюється під час навчальних занять і має на меті перевірити рівень підготовки студентів до навчальних занять. Під час семінарів проводиться опитування здобувачів освіти у вигляді проблемних дискусій між студентами з основних питань курсу, з акцентуванням на узагальненні наукової інформації, формулюванні власної позиції та оцінки викладеного. Модульна контрольна робота проводиться двічі на семестр як контроль залишкових знань з двох тематичних частин навчальної дисципліни.

Календарний контроль: проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу. Є два можливих результати календарного контролю: атестований (а) та неатестований (н/а). Результат залежить від кількості набраних балів на момент проведення календарного контролю. В PCO зазначається необхідна кількість балів для атестації під час першого та другого календарного контролю.

Критерій			Перша атестація	Друга атестація
Термін атестації			8-ий тиждень	14-ий тиждень
Умови отримання атестації	Поточний рейтинг		≥ 13 балів*	≥ 34 балів*
	Поточний контрольний захід	МКР №1.1	—	+
		МКР №1.2	—	—
	Семінарські заняття	№№ 1-2.	+	+
		№№ 3-4.	—	+
		№№ 5-7.	—	—

* - 50% від результатів «Ідеального студента»

Семестровий контроль: залік

Оцінювання та контрольні заходи

Рейтинг студента з навчальної дисципліни складається з балів, що отримуються за:

- 1) роботи на 7 семінарських заняттях;
- 2) модульна контрольна робота з двох частин по 0,5 академічні години кожна.

Система оцінювання контрольних заходів :

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий Бал	Кіл-ть	Всього
1.	Робота на семінарських заняттях	56	8	7	56
2.	Модульна контрольна робота	44	22	2	44
	Всього	100			100

1. Робота на семінарських заняттях

Робота студента складається із двох компонентів: доповіді на семінарських заняттях та/або активна робота на семінарі.

Ваговий бал за кожне із 7 семінарських заняттях становить — 8 балів. Максимальна кількість балів за роботу студента на семінарі становить — 56 балів.

Критерій оцінювання роботи студента на семінарі:

« Відмінно »: тема розкрита повністю (не менше за 90% потрібної інформації). Надано відповідні обґрунтування та особистий погляд на проблему. Надано правильні та повні відповіді на запитання (не менше за 90% потрібної інформації). Окрім доповіді студент брав активну участь в роботі семінару.	8-7 балів
« Добре »: тема розкрита достатньо повно (не менше за 75% потрібної інформації). Надано з незначними неточностями обґрунтування та/або особистий погляд на проблему. Надано достатньо повні відповіді на запитання (не менше за 75% потрібної інформації). Окрім доповіді студент взяв активну участь в роботі семінару.	6-5 балів
« Достатньо »: Тема розкрита неповно (не менше за 60% потрібної інформації), недостатньо обґрунтована. Відповіді на запитання не повні (не менше за 60% потрібної інформації). Окрім доповіді студент брав участь в роботі семінару. АБО - Тема розкрито не менше ніж на 40 %, обґрунтування не повне. Надано не повні відповіді на запитання (не менше за 60% потрібної інформації). Окрім доповіді студент брав участь в роботі семінару. - Студент не підготував доповідь на семінар але взяв активну участь в обговоренні питань семінару та проявив ерудованість та обізнаність з матеріалів семінару.	4,5 бали
« Не задовільно »: доповідь до семінару не відповідає вимогам до «Достатньо». Тема не розкрита, відсутній особистий погляд на проблему, неповні відповіді на запитання . Студент не брав участі в обговоренні питань семінару.	0 балів

2. Модульна контрольна робота

Модульна контрольна робота складається з 2 частин.

Ваговий бал однієї частини МКР – 22 балів. Максимальна кількість балів за МКР становить – 22 балів *2частини МКР - 44 бали.

Критерій оцінювання однієї частини МКР

« Відмінно »: відповіді повні та правильні (не менше за 90% потрібної інформації)	22-21 балів
« Добре »: достатньо повні відповіді (не менше за 75% потрібної інформації)	20-16 балів
« Достатньо »: неповні відповіді (не менше за 60% потрібної інформації)	15-13 балів
« Не задовільно »: відповіді відсутні або невірні (менше за 60% потрібної інформації)	0 балів

Для того, щоб отримати найвищий рейтинг, студенту потрібно брати активну участь у семінарських заняттях, виголошувати належно підготовлені й аргументовані усні доповіді з семінарських питань, активно доповнювати відповіді інших студентів, чітко й логічно висловлювати власну позицію з дискусійних питань, своєчасно виконувати МКР та експрес-контролі. Студенту дається одноразова можливість виконати МКР.

До зниження рейтингу студента призводить: невиконання МКР; неналежна підготовка до семінарів; неточності, неповнота, помилки у відповідях чи ґрунтуваннях на не достовірних історичних джерел.

Студент може оскаржити оцінку викладача, подавши відповідну скаргу викладачу не пізніше наступного дня після ознайомлення студента з виставленою оцінкою. Скарга розглядатиметься за процедурами, встановленими університетом.

Умови допуску до семестрового контролю: наявність не менше 40 балів та виконання всіх частин МКР не менше, ніж на «достатньо».

Залік отримується студентом без додаткових випробувань, якщо сума набраних балів не менша за 60. Студент, який у семестрі отримав більше 60 балів, але бажає підвищити свій результат, може взяти участь у заліковій контрольній роботі або опитуванні по питаннях до заліку. У цьому разі остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі або при опитуванні.

Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів мають можливість взяти додаткові завдання на доопрацювання до необхідного мінімуму (60) і складають залікову контрольну роботу. Остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі.

Залікова контрольна робота або опитування проводиться на останньому за розкладом занятті.

Залікова робота оцінюється із 100 балів та складається з двох питань. (максимальна кількість балів за 1 питання складає 50 балів)

Критерій оцінювання залікового питання

«Відмінно»: повна відповідь (не менше за 90% потрібної інформації)	50-45 балів
«Добре»: відповідь на питання в цілому розкрито (не менше за 75% потрібної інформації)	44-38 балів
«Достатньо»: неповна відповідь (не менше за 60% потрібної інформації)	37-30 балів
«Не задовільно», неповна відповідь (менше за 60% потрібної інформації) або відповідь відсутня	0 балів

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100–95	Відмінно
94–85	Дуже добре
84–75	Добре
74–65	Задовільно
64–60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

НППІ можуть вносити уточнення до змістовних модулів, РСО та завдань до МКР та експрес-контролів відповідно до обраної студентами форми навчання та власних методичних напрацювань.

Рекомендований перелік питань до семестрового контролю (заліку) надані в **додатку А** до силабусу.

Рекомендований перелік завдань на МКР надано в **додатку Б** до силабусу.

При наявності у студента документів підтверджуючих його участь у олімпіадах та наукових конференціях (міських, міжміських, Всеукраїнських тощо) за темою семінарського заняття або розділу навчальної дисципліни викладач може зарахувати як результат навчання за відповідним фрагментом змісту навчальної дисципліни. Додаткова валідація даних результатів неформального навчання не передбачається (згідно п. 2.2. Положення про визнання в КПП ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті <https://osvita.kpi.ua/node/179>)

Навчання іноземною мовою

Враховуючи специфіку навчальної дисципліни, деякі поняття та навчальний матеріал вивчаються англійською мовою (фрагментарно). Також у процесі викладання навчальної дисципліни використовуються відеоматеріали англійською мовою.

Враховуючи студентоцентризований підхід, за бажанням студентів, допускається вивчення матеріалу за допомогою англomовних онлайн-курсів за тематикою, яка відповідає тематиці конкретних занять.

Позааудиторні заняття

Можлива участь студентів у:

- науково-дослідницькій роботі та оприлюднення її результатів, зокрема до участі в науково-практичних конференціях – насамперед тій, котру щороку проводить кафедра історії (Всеукраїнська студентська науково-практична конференція «Україна: історія, культура, пам'ять»);
- діяльності студентського гуртка наукового спрямування «Клуб шанувальників історії»;
- олімпіадах з історичних дисциплін в тому числі з «Історії України», що проводиться на кафедрі історії.

Дистанційне навчання

Можливе синхронне та асинхронне дистанційне навчання з використанням платформ для відео-конференцій (Google Meet, Microsoft Teams, Zoom, Skype тощо) та освітньої платформи дистанційного навчання «Сікорський» (Moodle, Google Classroom).

Інклюзивне навчання

Допускається

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено

Доцент каф. історії, доцент, кан. іст. наук. Юрій ПЕРГА ;

Викладач каф. історії, д-р філософії Ілона ЖОВТА

посада, науковий ступінь, вчене звання, ПІБ

Ухвалено кафедрою історії (протокол № 11 від 23 квітня 2025р.)

Погоджено Методичною радою університету (№ _____ від ____ червня 2025р.).

Перелік питань до семестрового контролю (заліку)

Зразок залікового білету

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ім. ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Рівень вищої освіти **першого (бакалаврського)**
(назва ступеня)

Спеціальність **Для всіх спеціальностей**
(код і назва напрямку підготовки)

Освітня програма **для всіх ОПП спеціальностей**
(код і назва спеціальності)

Навчальна дисципліна **Історія державного управління в Україні**
(назва)

ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ № _____

- 1 *Питання з I блоку питань*
- 2 *Питання з II блоку питань*

Затверджено на засіданні кафедри **Історії**
назва кафедри ()

Протокол № _____ від «_____» _____ 202 _____ р.

Завідувач кафедри історії _____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

ПИТАННЯ для формування залікових білетів *

Питання I з блоку питань

- Проаналізуйте політичну владу та державний устрій Київської Русі, місце і роль у ній великого князя, боярської думи та народних зборів (віче).
- Охарактеризуйте центральні органи державної влади та управління в українській Гетьманській державі в часи Богдана Хмельницького.
- Розкрийте особливості державного устрою української Гетьманської держави за умовами «Гадяцького трактату» І. Виговського.
- Дайте характеристику адміністративно-територіальному устрою Великого Литовсько-Руського князівства, систему його найвищих органів державної влади та місцевого управління.
- Продемонструйте специфіку органів державної влади Речі Посполитої та реорганізацію місцевих органів управління в Україні після укладення Люблінської унії.
- Охарактеризуйте геополітичне положення України та вплив його на формування української державності, державних структур влади та управління.
- Проаналізуйте державний устрій та механізм державного управління Галицько-Волинського князівства.
- Розкрийте обмеження автономії України та перше скасування гетьманського правління Петром І., Катериною ІІ.

Питання II з блоку питань

- Проаналізуйте реформи державного управління в 60-х - 70-х рр. ХХ ст., їх декларативний характер.

2. Охарактеризуйте перебудову державного апарату управління в Україні у зв'язку з запровадження НЕПу та утворенням СРСР.
3. Розкрийте особливості проголошення в Україні Радянської влади та створення органів державного управління в 1917-1920рр.
4. Дайте характеристику перебудові державного апарату управління в повоєнні після Другої світової війни роки. Реформа системи управління Західної України (1945 – 50-ті рр.).
5. Продемонструйте специфіку надання надзвичайних повноважень вищим, місцевим органам влади у зв'язку з нападом Німеччини на СРСР в період Другої світової війни.
6. Проаналізуйте прийняття нової Конституції України та закріплення в ній нового адміністративно-територіального устрою, структур державної влади та управління (90-ті рр. XX ст. – 10-ті рр. XXI ст.).
7. Розкрийте реформування системи державної влади і управління в Україні, СРСР після смерті Й. Сталіна, в умовах вступу світу в епоху науково-технічної революції.
8. Охарактеризуйте особливості державотворчого процесу у грецьких містах Північного Причорномор'я.

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з навчальної дисципліни

Історія державного управління в Україні

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ступеня «бакалавр»

форма навчання

денна

Після завершення кожного з двох тематичних модулів студентам дається одноразова можливість написати МКР, яка складається із тестових завдань.

ЗАВДАННЯ до МКР 1.1. з Розділу 1. Виникнення та розвиток Української держави і системи управління від найдавніших часів до початку XX ст.

Тестові завдання формуються з таких блоків

- Державне управління и період Київської Русі та Галицько-Волинського князівства
- Польсько-Литовська доба.
- Організація державної влади та козацького самоврядування на Запорозькій Січі та в часи Гетьманства. Гетьманат – устрій та державне управління (XVII – XVIII ст.)
- Державницька думка в Україні в XIX – на початку XX ст.

ЗАВДАННЯ до МКР 1.2. з Розділу 2. Державне будівництво і управління в Україні 1917-2023 рр.

Тестові завдання формуються з таких блоків

- Відродження Української національної держави (1917-1920 рр.). Роль і місце УНР, ЦР, Директорії в формуванні центральних, регіональних та місцевих органів влади
- Радянська модель побудови держави та створення органів управління. Втілення цієї моделі на практиці в Україні 1921 – 1945 рр.
- Республіканські структури УРСР в повоєнний період та умовах пошуку оптимальної моделі побудови Української держави (1945 – 1991 рр.).
- Формування органів державної влади та управління в умовах проголошення України незалежною державою.